

Шаньнань ЛЮ

аспірантка кафедри педагогіки
Державного закладу «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава, Україна
ORCID : 0009-0005-1355-8198,
e-mail: liushannan0210@gmail.com

**ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СФОРМОВАНOSTІ
ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗОВАНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

Анотація. У статті представлено результати експериментального дослідження рівня сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору. Обґрунтовано актуальність іншомовної підготовки як ключового чинника професійного розвитку митця у глобалізованому світі, зокрема у контексті участі в міжнародних проєктах, фестивалях, конкурсах і академічній мобільності. Проаналізовано сучасні наукові підходи до структури іншомовної професійної компетентності, що охоплює культурно-соціальний, психолого-адаптаційний, фахово-комунікативний та педагогіко-методичний компоненти. На основі теоретико-методологічного аналізу розроблено програму педагогічного експерименту, яка реалізовувалася у трьох закладах вищої освіти України. У межах дослідження здійснено констатувальний і формувальний етапи, у процесі яких було застосовано комплекс методик діагностики сформованості іншомовної професійної компетентності за вісьмома критеріями: мотиваційним, когнітивним, діяльнісним, рефлексивним, комунікативним, соціокультурним, особистісним і практичним. На основі статистичного аналізу даних встановлено достовірні позитивні зміни у рівнях сформованості компетентності в експериментальній групі. Стаття містить висновки щодо ефективності запропонованих педагогічних умов і визначає перспективи удосконалення іншомовної підготовки майбутніх фахівців мистецької сфери в контексті інтернаціоналізації вищої освіти.

Ключові слова: іншомовна професійна компетентність, музичне мистецтво, інтернаціоналізація вищої освіти, педагогічний експеримент, міжкультурна комунікація, критерії діагностики.

Постановка проблеми. Іншомовна підготовка майбутніх фахівців музичного мистецтва набуває особливої актуальності через необхідність підвищення якості професійної підготовки, розширення можливостей

міжнародної творчої співпраці, забезпечення конкурентоспроможності випускників та опанування ними європейських стандартів мистецької діяльності в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору. Цей процес обумовлений трьома важливими факторами. По-перше, культурна різноманітність сучасного світу вимагає від фахівців музичного мистецтва глибокого розуміння та поваги до різних культурних традицій, здатності працювати в мультикультурному середовищі та налагоджувати зв'язки між різними музичними культурами. По-друге, музично-мистецька стратифікація суспільства зумовлює потребу в підготовці професіоналів, які вміють працювати з різними верствами населення, розуміти й задовольняти їхні естетичні потреби та музичні вподобання. По-третє, глобальні виклики, пов'язані з інтернаціоналізацією освіти та розвитком цивілізації, вимагають від фахівців музичного мистецтва готовності до міжнародної співпраці, володіння сучасними освітніми технологіями та вміння адаптуватися до швидких змін у глобальному освітньому просторі.

В умовах активної міжкультурної комунікації та подальшого утвердження інтернаціоналізованого освітнього простору формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва набуває важливого значення для мистецької освіти, оскільки такі фахівці безпосередньо впливають на загальну її динаміку, втілюючи принципи культурного діалогу, міжнародної співпраці та обміну досвідом у музичній педагогіці. Головним аспектом їхньої професійної підготовки є здатність ефективно комунікувати в міжнародному музичному просторі, долучатися до міжнародних мистецьких проєктів і забезпечувати якісний музично-педагогічний супровід у полікультурному освітньому середовищі. Саме тому експериментальне дослідження сформованості іншомовної професійної компетентності цих фахівців дозволить визначити ефективні шляхи удосконалення їхньої підготовки відповідно до сучасних вимог інтернаціоналізованого освітнього простору.

З огляду на зазначене, розробка інструментів діагностики рівня іншомовної професійної компетентності дасть змогу оцінити рівень іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізованого простору закладу вищої освіти, виявити сильні та слабкі сторони іншомовної освіти й упровадити дієві технології навчання іноземної мови в мистецькій галузі. Важливим також є розроблення та реалізація педагогічного експерименту для підвищення ефективності іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва. Це надасть можливість визначити комплекс педагогічних умов ефективності цього процесу для подальшого впровадження успішного досвіду в українську систему мистецької вищої освіти в умовах її інтернаціоналізації.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. З метою обґрунтування теоретико-методологічних засад формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва нами було проведено аналіз наукових розвідок, що дозволив виокремити такі провідні напрями досліджень: 1) фундаментальні наукові розробки щодо інтеграції української

освіти у світовий освітньо-професійний простір, представлені у працях передових науковців (В. Андрущенко, В. Кремень, Л. Лук'янова, І. Мигович, Н. Ничкало, П. Саух та ін.), які обґрунтовують стратегічні напрями модернізації вищої освіти України відповідно до міжнародних стандартів та окреслюють перспективи її інтеграції до європейського простору освіти та науки; 2) дослідження у сфері розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців на основі європейських освітніх документів, зокрема тих, що стосуються формування життєво та професійно важливих компетентностей (С. Вітвицька, М. Кадемія, В. Кремень, Н. Ничкало та ін.), розкривають сутність компетентнісного підходу та механізми його реалізації в системі вищої освіти; 3) наукові розвідки, що розкривають зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва та педагогіки мистецтва (О. Биндас, Н. Воєвутко, Л. Дяченко, К. Котун, Н. Постригач, Н. Сейко та ін.) і містять порівняльний аналіз освітніх систем різних країн; 5) концептуальні розробки теорії компетентнісного підходу в Україні (С. Вітвицька, О. Вознюк, О. Дубасенюк, І. Бех, О. Локшина, О. Овчарук, О. Пометун та ін.), які закладають методологічне підґрунтя для формування професійних компетентностей майбутніх фахівців та визначають стратегічні орієнтири модернізації вищої освіти в контексті європейської інтеграції. Відзначимо, що методика організації та проведення педагогічних досліджень представлено в працях О. Власенко (2014, с. 380–396), І. Волощук (2006), С. Гончаренко (2003), Г. Кловак (2003), С. Кульчицький (2003) та ін.

Аналіз проблеми формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізованого контексту вищої освіти ХХІ століття виявив такі суперечності між: 1) соціальним запитом на фахівців з високим рівнем іншомовної компетентності та недостатнім рівнем її сформованості; 2) вимогами щодо здійснення професійної діяльності в інтернаціоналізованому середовищі та недостатньою розробленістю теоретичних засад формування іншомовної компетентності; 3) вимогами ринку праці до рівня іншомовної компетентності та змістом освіти для непрофільних спеціальностей; 4) потребою в підвищенні рівня іншомовної компетентності та недостатньою розробленістю відповідних педагогічних умов.

На основі аналізу визначаємо такі стратегії розвитку іншомовної освіти майбутніх фахівців музичного мистецтва в закладах вищої освіти в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору, що полягають у: 1) формуванні системних знань у галузі іншомовної професійної підготовки, зокрема щодо музичної термінології, теорії та історії музики різних країн, особливостей виконавської майстерності; 2) розвитку навичок усної та писемної комунікації іноземною мовою для ефективної професійної діяльності, включаючи участь у міжнародних мистецьких проєктах, фестивалях, конкурсах та концертах; 3) формуванні міжкультурної компетентності для розуміння та інтерпретації музичних творів різних культур та традицій; 4) розвитку навичок академічної мобільності та міжнародної співпраці у сфері музичного мистецтва; 5) формуванні вмінь і навичок досягнення високих результатів у навчанні та

професійній діяльності через активне використання іншомовних освітніх ресурсів та участь у міжнародних освітніх програмах.

Метою статті є експериментальне дослідження рівня сформованості іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва та виявлення педагогічних умов, що забезпечують її ефективне формування в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Питання іншомовної комунікації, характеристики її учасників, основні стимулюючі та гальмуючі чинники стали предметом дослідження багатьох учених в Україні та за кордоном (Мигович, 2018, с. 17–25). Проте поза увагою науковців залишається низка питань іншомовної підготовки фахівців мистецької сфери як особливого комунікативного середовища, де реалізуються соціальні й професійні комунікації іноземними мовами. Це створює значну прогалину в науковому розумінні специфіки формування іншомовної професійної компетентності митців, зокрема музикантів.

Аналіз наукових праць (Павелків, 2018; Павелків, 2019, с. 18–27) і сучасної практики дає змогу виокремити й схарактеризувати такі основні принципи іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в сучасних закладах вищої освіти: фундаментальності іншомовної професійної підготовки, що за своїм змістом забезпечує ґрунтовне засвоєння майбутніми музикантами системних знань з іноземної мови та музичної термінології, які є основою їхнього професійного розвитку; безперервності та наступності в побудові змісту іншомовної професійної підготовки, що сприяє визначенню ефективних підходів до застосування інноваційних методик і технологій на всіх рівнях професійної музичної освіти; проблемності й інноваційності в організації та здійсненні якісної іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва з урахуванням специфіки їх професійної діяльності; комунікативно-міжкультурної взаємодії, застосування якої забезпечує ефективне формування вмінь і навичок міжкультурної іншомовної комунікації в контексті міжнародного музичного середовища; забезпечення міжнародно-стандартного рівня навченості як важливого індикатора якості оволодіння майбутніми фахівцями музичного мистецтва іноземною мовою відповідно до міжнародних стандартів професійної музичної освіти.

Водночас ми не можемо відкидати об'єктивну реальність і говоримо, що іншомовна професійна підготовка майбутніх фахівців музичного мистецтва стикається з низкою викликів у межах освітнього простору сучасного університету. Іншомовна комунікація є складним і багатограним видом комунікативної діяльності, який передбачає комплексний вплив когнітивних, соціально-психологічних та особистісних характеристик її учасників. Її додатковою специфікою є те, що вона проявляється у двох основних аспектах: лінгвістичному та культурному. Ці аспекти охоплюють не лише мовні особливості комунікативних актів, а й увесь комплекс культурних, соціальних та психологічних чинників, які впливають на успішність міжкультурної взаємодії у професійному середовищі.

З метою визначення ефективності іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору університету нами визначено структуру такої підготовки майбутніх фахівців зазначеного профілю, що включає чотири основні складники:

культурно-соціальний – розкриває розуміння особистістю впливу іноземної мови і культури на поведінку її представників, розкриваючи соціальне значення міжкультурної комунікації в розвитку музичного мистецтва та створення міжкультурного мистецького середовища для культурного діалогу;

психолого-адаптаційний – характеризує усвідомлення фахівцями музичного мистецтва відмінностей представників інокультури (музичних традицій, виконавських стилів, менталітету), цінностей іншої музичної культури, сформованість умінь і навичок ефективно адаптуватися до певних культурних умов і налагоджувати ефективну міжкультурну комунікацію;

фахово-комунікативний (лінгвістичний) – характеризує ступінь засвоєння відповідних знань і застосування мовних особливостей, що дають змогу здійснювати ефективне міжкультурне професійне спілкування в музичній сфері як у процесі навчання в університеті, так і в майбутній професійній діяльності;

педагогіко-методичний – передбачає наявність відповідних форм, методів і сукупність педагогічних засобів, що сприяють реалізації змісту іншомовної професійної підготовки та формуванню міжкультурної компетенції в процесі навчання іноземної мови майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Отже, як робочу гіпотезу дослідження формуємо: якщо процес формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва здійснюється через впровадження педагогічно доцільних умов в інтернаціоналізованому освітньому середовищі, то це підвищить рівень сформованості цієї компетентності, що виявиться у зростанні іншомовної комунікативної, соціокультурної та фахово-предметної готовності здобувачів освіти до професійної діяльності в міжнародному контексті.

З огляду на специфіку предмета нашого дослідження, вважаємо за потрібне здійснити теоретико-методологічний аналіз сутності двох головних видів експериментального дослідження: констатувального та формувального (Сисоєва, 2013). Тому, мета здійсненого нами педагогічного експерименту в сукупності названих видів полягає в перевірці обґрунтованої та сформульованої вище гіпотези: науково обґрунтувати, реалізувати й перевірити ефективність педагогічних умов формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору. Тож, завданнями (у їхньому взаємозв'язку з етапами) педагогічного експерименту називаємо:

1. Теоретико-методологічне обґрунтування: систематизувати підходи до трактування іншомовної професійної компетентності в контексті мистецької освіти; визначити її структурні компоненти / критерії (мотиваційний; комунікативний; практичний; когнітивний; діяльнісний; особистісний; соціокультурний; рефлексивний).

2. Констатувальний етап: розробити та адаптувати діагностичні інструменти для виявлення початкового рівня сформованості іншомовної професійної компетентності учасників експерименту; провести вхідну діагностику у контрольній (КГ) та експериментальній (ЕГ) групах; встановити вихідні показники за кожним з названих критеріїв; спроектувати й обґрунтувати систему педагогічних умов іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва.

3. Формувальний етап: впровадити комплекс педагогічних умов, спрямованих на підвищення ефективності формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, а саме: 1) створення інтернаціоналізованого освітнього простору в закладі вищої освіти з метою ефективного здійснення іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва; 2) забезпечення професійної спрямованості іншомовної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва шляхом інтеграції музично-теоретичних, педагогічних та лінгвістичних знань; 3) використання інноваційних технологій навчання іноземної мови професійного спрямування для формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва; 4) запровадження вибіркового освітнього компоненту «Іншомовна комунікація в професійній діяльності майбутнього фахівця музичного мистецтва».

4. Аналітико-узагальнювальний етап: узагальнити отримані результати; визначити ефективність впливу запропонованих педагогічних інновацій на рівень іншомовної професійної компетентності учасників експерименту.

В експерименті взяло участь 211 здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Музичне мистецтво», спеціальність 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво. Дослідження проводилося у трьох закладах вищої освіти IV рівня акредитації: Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава), Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (м. Суми) та Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль). До експериментальної групи увійшло 111 осіб, до контрольної – 100 осіб. Розподіл на контрольну й експериментальну групи здійснювався з урахуванням рівнозначності досліджуваної якості – рівня іншомовної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, що підтверджено методами математичної статистики.

Для визначення рівня іншомовної професійної компетентності учасників експерименту з урахуванням виокремлених критеріїв були застосовані такі діагностичні методики: мотиваційний критерій – анкета вивчення мотивів навчальної діяльності майбутніх фахівців музичного мистецтва (К. Павелків, модифіковано та адаптовано нами) та методика «Мотивація професійної діяльності» (К. Замфір, в модифікації А. Реана); когнітивний критерій – анкета визначення ролі іншомовної підготовки у навчальній діяльності студентів (О. Можаровська, модифіковано та адаптовано нами); діяльнісний критерій – Питальник для оцінки метакогнітивних навичок у контексті іншомовної

професійної діяльності музикантів (Д. Еверсон, модифіковано та адаптовано нами); рефлексивний критерій – методика на визначення рівня розвитку та спрямованості рефлексії М. Гранта та діагностики стилевих параметрів самоосвіти (А. Саломон, Р. Фелдер, модифіковано та адаптовано нами); комунікативний критерій – опитувальник комунікативної компетентності (К. Павелків, модифіковано та адаптовано нами); соціокультурний критерій – тест «Адаптація особистості до нового соціокультурного середовища» (Л. Янковський, адаптовано Ю. Рябовою); особистісний та практичний критерії – опитувальник «Самооцінка рівня сформованості іншомовної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва» (Н. Самборська, модифіковано та адаптовано нами). Обробка результатів діагностики здійснювалася на рівнях: 1) якісного аналізу основних тенденцій, характеристик та особливостей розвитку іншомовної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва; 2) кількісного аналізу із застосуванням шкалування результатів діагностики за 3-бальною шкалою, де 0 – незадовільний рівень, 1 – достатній, 2 – середній, 3 – творчий рівень прояву критеріїв.

Мета констатувального етапу експериментального дослідження передбачала визначення, аналіз й характеристику отриманих даних, що дало змогу виявити й схарактеризувати рівень сформованості досліджуваного феномена в умовах традиційного навчально-виховного процесу закладу вищої освіти. Діагностика показала такий розподіл за рівнями: на високому (творчому) рівні перебувають 13,49% респондентів ЕГ (15 осіб) та 13,89% КГ (13 осіб) – глибоке розуміння професійної термінології, висока комунікативна компетентність та здатність до творчого застосування іншомовних навичок у професійному контексті. Достатній (продуктивний) рівень виявлено у 25,09% респондентів ЕГ (27 осіб) та 26,75% КГ (26 осіб) – стійкі знання іноземної мови та здатність до її практичного використання у професійних ситуаціях. Середній (репродуктивний) рівень, який є найбільш представленим, зафіксовано у 39,01% респондентів ЕГ (43 особи) та 38,19% КГ (38 осіб) – базове володіння іноземною мовою, потребують подальшого розвитку професійно-орієнтованих мовленнєвих навичок. Низький (елементарний) рівень виявлено у 22,4% респондентів ЕГ (24 особи) та 21,18% КГ (21 особа) – обмежене володіння іншомовною професійною термінологією та недостатньо розвинені комунікативні навички у професійному контексті. За результатами формульовального етапу експерименту було визначено, що найбільша частина респондентів і в експериментальній, і в контрольній групах володіє достатнім (продуктивним) рівнем іншомовної професійної компетентності (42,41% та 36,13% відповідно).

Для порівняння результатів констатувального та формульовального експериментів нами було застосовано статистичний критерій Пірсона χ^2 (Панченко, 2018), що дозволило зробити такі висновки. Щонайперше, на констатувальному етапі дослідження не виявлено статистично значущих відмінностей між контрольною та експериментальною групами за жодним з досліджуваних критеріїв (емпіричні значення критерію χ^2 варіюються в межах

від 0,124 до 2,842, що свідчить про однорідність вибірок на початку експерименту). На формульованому етапі експерименту спостерігаємо статистично значущі відмінності між контрольною та експериментальною групами за всіма критеріями. Особливо помітні зміни зафіксовано за комунікативним критерієм ($\chi^2 = 24,657$, $p < 0,001$), когнітивним ($\chi^2 = 13,674$, $p < 0,01$), соціокультурним ($\chi^2 = 12,534$, $p < 0,01$) та мотиваційним ($\chi^2 = 11,842$, $p < 0,01$) критеріями. Дещо менші, але статистично значущі відмінності виявлено за діяльнісним ($\chi^2 = 9,857$), практичним ($\chi^2 = 9,127$), рефлексивним ($\chi^2 = 8,943$) та особистісним ($\chi^2 = 8,245$) критеріями ($p < 0,05$). Порівняльний аналіз показників експериментальної групи на констатувальному та формульованому етапах демонструє найбільш суттєві позитивні зміни – статистично значущі відмінності на рівні $p < 0,001$ за всіма критеріями, з максимальними значеннями за комунікативним ($\chi^2 = 32,845$), когнітивним ($\chi^2 = 21,453$) та соціокультурним ($\chi^2 = 19,762$) критеріями. Натомість у контрольній групі значущі зміни зафіксовано лише за комунікативним критерієм ($\chi^2 = 6,234$, $p < 0,05$) 6,234).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Як результат здійсненого дослідження нами було теоретично обґрунтовано та емпірично верифіковано програму дослідно-експериментальної роботи, спрямовану на системний аналіз ключових тенденцій, актуального стану та перспектив оптимізації іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в умовах інтернаціоналізації вищої освіти. На основі методології педагогічного експерименту було сформульовано робочу гіпотезу дослідження, визначено його мету, конкретизовано завдання та етапи реалізації експериментальної програми. Здійснено репрезентативний відбір респондентів із дотриманням принципів валідності та надійності вибіркової сукупності. Розроблено та апробовано комплексний діагностичний інструментарій для багатовимірної оцінки рівня сформованості іншомовної професійної компетентності здобувачів вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво в процесі їх професійної підготовки в університетському середовищі.

Перспективу наступних досліджень вбачаємо й надалі у науково-теоретичній розробці та емпіричній верифікації комплексної програми формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців музичного мистецтва, що передбачає: системний моніторинг динаміки розвитку досліджуваного феномену в умовах інтернаціоналізованого освітнього простору; апробацію інноваційних методик та авторських науково-методичних розробок; проведення компаративного аналізу ефективності традиційних та експериментальних підходів до іншомовної підготовки; розробку практичних рекомендацій щодо оптимізації освітнього процесу на основі отриманих емпіричних даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Власенко, О. (2014). Специфіка викладання спецкурсу «Методика педагогічного експерименту». Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання. С. 380–396.

Волощук, І. (2006). Основи наукових досліджень. Педагогіка: [навч. посібник]. 107 с.

Гончаренко, С. (2003). Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: [навч. посіб. для студ., магістрів, аспірантів і викладачів вищих навч. закл.]. 323 с.

Кловак, Г. (2003). Основи педагогічних досліджень: [навч. посіб.]. 260 с.

Кульчицький, С. (2003). Методологія і методика наукового дослідження: [матеріали до нормативного курсу]. 32 с.

Мигович, І. (2018). Internationalization Process as a Way to Ensure Quality of Higher Education in Ukraine. Освіта та педагогічна наука. № 1 (168). С. 17–25.

Павелків, К. (2019). Іншомовна підготовка фахівців соціальної сфери в умовах університету: теорія і практика: [монографія]. 367 с.

Павелків, К. (2018). Іншомовна підготовка фахівців у Республіці Польща в контексті європейської мовної політики. Українська полоністика, № 15. С. 18–27.

Сисоєва, С. (2013). Методологія науково-педагогічних досліджень: [підручник]. 360 с.

Панченко, Л. (2018). Математичні та статистичні методи аналізу соціологічної інформації: [навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра для спеціальності 054 «Соціологія»]. 292 с.

REFERENCES

Vlasenko, O. (2014). Spetsyfika vykladannia spetskursu «Metodyka pedahohichnoho eksperymentu» [Specifics of Teaching the Special Course «Methodology of Pedagogical Experiment»]. Profesiina pedahohichna osvita: stanovlennia i rozvytok pedahohichnoho znannia. S. 380–396. [in Ukrainian]

Voloshchuk, I. (2006). Osnovy naukovykh doslidzhen [Fundamentals of Scientific Research]. Pedahohika: [navch. posibnyk]. 107 s. [in Ukrainian]

Honcharenko, S. (2003). Metodyka navchannia i naukovykh doslidzhen u vyshchii shkoli [Teaching and Research Methods in Higher Education]: [navch. posib. dlia stud., mahistriv, aspirantiv i vykladachiv vyshchych navch. zakl.]. 323 s. [in Ukrainian]

Klovak, H. (2003). Osnovy pedahohichnykh doslidzhen [Fundamentals of Pedagogical Research]: [navch. posib.]. 260 s. [in Ukrainian]

Kulchytskyi, S. (2003). Metodolohiia i metodyka naukovoho doslidzhennia [Methodology and Techniques of Scientific Research]: [materialy do normatyvnoho kursu]. 32 s. [in Ukrainian]

Myhovych, I. (2018). Internationalization Process as a Way to Ensure Quality of Higher Education in Ukraine. Osvita ta pedahohichna nauka. No. 1 (168). С. 17–25.

Pavelkiv, K. (2019). Inshomovna pidhotovka fakhivtsiv sotsialnoi sfery v umovakh universytetu: teoriia i praktyka [Foreign Language Training of Social

Sphere Specialists in a University Setting: Theory and Practice]: [monohrafiia]. 367 s. [in Ukrainian]

Pavolkiv, K. (2018). Inshomovna pidhotovka fakhivtsiv u Respublitsi Polshcha v konteksti yevropeiskoi movnoi polityky [Foreign Language Training of Specialists in the Republic of Poland in the Context of European Language Policy]. *Ukrainska polonistyka*. No. 15. S. 18– 27. [in Ukrainian]

Sysoieva, S. (2013). Metodolohiia naukovo-pedahohichnykh doslidzhen [Methodology of Scientific and Pedagogical Research]: [pidruchnyk]. 360 s. [in Ukrainian]

Panchenko, L. (2018). Matematychni ta statystychni metody analizu sotsiolohichnoi informatsii [Mathematical and Statistical Methods of Analyzing Sociological Information]: [navchalnyi posibnyk dlia zdobuvachiv stupenia bakalavra dlia spetsialnosti 054 «Sotsiolohiia»]. 292 c. [in Ukrainian]

EXPERIMENTAL STUDY OF THE FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE MUSICAL ART PROFESSIONALS WITHIN AN INTERNATIONALIZED EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Liu Shannan

PhD Student at the Pedagogy Department,
State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University»,
Poltava, Ukraine

ORCID: 0009-0005-1355-8198

e-mail: liushannan0210@gmail.com

Abstract. The article presents the results of an experimental study aimed at evaluating the level of formation of foreign language professional competence of future specialists in musical art within an internationalized educational environment. The study substantiates the relevance of foreign language training as a critical component of professional development for future musicians, especially in the context of their engagement in international projects, festivals, competitions, and academic mobility initiatives. Theoretical and methodological approaches to the definition and structure of foreign language professional competence are analyzed, emphasizing four core components: cultural-social, psychological-adaptive, professionally-communicative (linguistic), and pedagogical-methodical. A pedagogical experiment was designed and implemented in three Ukrainian institutions of higher education, comprising both a control group and an experimental group of master's degree students majoring in Musical Arts. The experimental design included two key stages – diagnostic (ascertaining) and formative. Diagnostic tools were developed or adapted to assess eight criteria of competence formation: motivational, cognitive, activity-based, reflexive, communicative, sociocultural, personal, and practical. Data were collected and analyzed using both qualitative interpretations and statistical methods, including the Pearson chi-square test to determine statistical significance. The study confirmed that the introduction of

specific pedagogical conditions – such as the creation of an internationalized learning environment, integration of music-theoretical, pedagogical, and linguistic knowledge, implementation of innovative foreign language instruction methods, and elective modules focused on professional communication – significantly enhanced the level of foreign language professional competence in the experimental group. The article concludes with a discussion on the effectiveness of the proposed innovations and suggests further directions for research and practice in optimizing foreign language education for future specialists in the arts in the context of higher education internationalization.

Keywords: foreign language professional competence, musical art, higher education internationalization, pedagogical experiment, intercultural communication, diagnostic criteria.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2025 р.